

30 років
ІПКЄФ

Науково-практична конференція з міжнародною участю, присвячена 30-річчю заснування Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Харків, 1-2 листопада 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ

«БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю,
присвяченої 30-річчю заснування
Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету

1-2 листопада 2023 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2023

УДК: 615.1:378.046.4
Б39

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А. А., проф. Пімінов О. Ф., проф. Гарна С. В., проф. Зарічкова М. В., проф. Міщенко О. Я., доц. Суріков О. О., проф. Шпичак О. С., доц. Фесенко В. Ю., доц Файзуллін О. В.

Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ № 369 від 15 вересня 2023 р.

Безперервний професійний розвиток фармацевтичних працівників: Б39 сучасний стан, проблеми та перспективи: матер. наук.-практ. конференції з міжнар. участю, присвяченої 30-річчю заснування Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету (1-2 листопада 2023 р., м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2023. – 376 с.

Збірник містить матеріали науково-практичної конференції з міжнар. участю, присвяченої 30-річчю заснування Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету «Безперервний професійний розвиток фармацевтичних працівників: сучасний стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання: підготовки фармацевтичних кадрів у рамках концепції навчання протягом життя; генези й тенденцій розвитку освіти в галузі охорони здоров'я; інновацій у забезпеченні та контролюванні якості лікарських засобів; теоретичних й прикладних аспектів впровадження систем менеджменту якості, енерго- та екоменеджменту у фармації; перспектив розвитку напряму розробки й виробництва лікарських засобів, медичних виробів, косметичних засобів і дієтичних добавок; досягнень у сфері нанотехнологій і наноматеріалів у фармації та медицині; забезпечення військових потреб у лікарських засобах і медичних виробках; сучасного стану і перспектив використання фітозасобів та ін.

Видання представляє інтерес для наукових та практичних працівників у галузі фармації та медицини.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

УДК: 615.1:378.046.4

© А. А. Котвіцька, О.Ф. Пімінов, С. В. Гарна,
М. В. Зарічкова, О. Я. Міщенко О. О. Суріков,
О. С. Шпичак, В. Ю. Фесенко, О. В. Файзуллін, 2023
© Національний фармацевтичний університет, 2023

забезпечення гендерної рівності в галузі охорони здоров'я. Звертаємо увагу на значущість актуалізації практики соціального партнерства, виявлення волонтерської допомоги; конструктивної співпраці з регіональними громадськими організаціями, виконання за їх участі соціально значущих проєктів. Вважаємо, що як у період сьогодення, так і в майбутньому слід сприяти популяризації в регіоні знань щодо надання невідкладної медичної допомоги, особливостей зберігання ліків та культивування цілющих рослин; створенню здоров'язбережувального освітнього середовища.

Висновки. Таким чином, прогностичний підхід до аналізу наукових джерел та передового педагогічного досвіду дозволяє визначити перспективні тенденції розвитку медичної й фармацевтичної освіти в Україні. Серед них: на *макрорівні* (розроблення нормативно-правового забезпечення неперервної освіти фахівців галузі охорони здоров'я протягом життя; сприяння інформатизації й цифровізації медичної й фармацевтичної освіти; підвищення соціального статусу учених медичного та фармацевтичного спрямування тощо), *мезорівні* (сприяння інтернаціоналізації, збереження національної й регіональної специфіки створення освітнього середовищ закладів медичної та фармацевтичної освіти; інтенсивний розвиток дистанційної форми навчання тощо); *мікрорівні* (сприяння розвитку формальної, неформальної та інформальної освіти; активізація діяльності науковців в інформаційному просторі; формування здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти використовувати інформаційні та комунікаційні технології; залучення учасників освітнього процесу до поширення практики соціального партнерства, виявлення волонтерської допомоги, організації функціонування громадсько-просвітницьких установ, створення здоров'язбережувального освітнього середовища).

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Лутаєва Т.В., Фесенко В.Ю.

**Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету,**

м. Харків, Україна

pedagogika@nuph.edu.ua

Вступ. Цифрова трансформація освіти є одним з найважливіших трендів у сучасному світі, і він має значний вплив на систему післядипломної медичної та фармацевтичної освіти в Україні. «Цифрова компетентність стає невіддільною складовою професійної діяльності працівників охорони здоров'я, і роботу над її розвитком важливо розпочинати як в процесі здобуття медичної освіти, так і в процесі безперервного професійного розвитку. Використання цифрових технологій у медицині та розвиток електронної охорони здоров'я (eHealth) в Україні спонукає медичних працівників застосовувати нові цифрові рішення та інструменти у своїй роботі», – зазначила заступник міністра охорони здоров'я України з питань цифрового розвитку Марія Карчевич.

Метою є окреслення й загальна характеристика основних проблем та перспективних завдань цифрової трансформації медичної й фармацевтичної освіти в Україні.

Методи дослідження: теоретичний аналіз науково-педагогічних джерел та нормативно-правових актів з проблеми дослідження, узагальнення педагогічного досвіду.

Результати. Цифрова трансформація післядипломної освіти - це комплексний процес, який передбачає використання цифрових технологій для зміни всіх аспектів освітнього процесу.

Цифрова трансформація післядипломної освіти має ряд переваг, серед яких:

- Індивідуалізація навчання. Цифрові технології дозволяють адаптувати навчання до потреб кожного лікаря або фармацевта.
- Доступність освіти. Цифрові технології дозволяють навчатися в будь-якому місці і в будь-який час.
- Ефективність навчання. Цифрові технології дозволяють зробити навчання більш ефективним і продуктивним.
- Нові можливості для навчання. Цифрові технології відкривають нові можливості для навчання, наприклад, дистанційне навчання, віртуальну реальність та інші.

Одне з важливих завдань, які стоять сьогодні перед медико-фармацевтичною освітою, – підготувати майбутніх фахівців до цифрових трансформацій, що відбуваються у всіх сферах життя суспільства, зокрема, у галузі охорони здоров'я. Вже сьогодні цифрові навички суттєво впливають на професійну діяльність працівників сфери охорони здоров'я, тому посилення цифрової грамотності медичних та фармацевтичних працівників як складової постійного професійного розвитку є пріоритетним завданням Міністерства охорони здоров'я України. Нагадаємо, що для стимулювання розвитку цифрової компетентності медичних працівників МОЗ вніс зміни до порядку проведення атестації лікарів, що передбачають нарахування додаткових балів під час атестації за підвищення рівня володіння цифровими компетенціями медичними працівниками.

Щоб якісно сформувати цифрову компетентність у здобувачів освіти всіх рівнів, педагогічні й науково-педагогічні працівники самі мають володіти цією компетентністю на високому рівні.

Сьогодні система післядипломної медичної та фармацевтичної освіти в Україні перебуває на етапі реформування. Основні проблеми, які існують у цій системі, включають:

- Недостатня доступність освіти. Післядипломна освіта в Україні все ще є в основному традиційною, і вона доступна лише в обмеженій кількості навчальних закладів.
- Нестача сучасних технологій. У післядипломній освіті в Україні все ще широко використовуються традиційні методи навчання, і цифрові технології використовуються в обмеженій мірі.
- Недостатня цифрова грамотність. Багато лікарів і фармацевтів в Україні не мають достатньої цифрової грамотності, щоб ефективно використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

З метою досягнення мети цифрової трансформації освіти в Україні, Міністерство освіти і науки ухвалило Концепцію цифрової трансформації освіти і науки України. МОН в ході досліджень визначила низку проблем, на подолання яких буде спрямована реалізація Концепції, зокрема:

- низький рівень цифрових компетентностей учасників освітнього процесу;
- застарілий зміст освіти з навчальних предметів інформатичної галузі;
- недостатня кількість комп'ютерного обладнання та відсутність широкосмугового доступу до Інтернету в закладах та установах системи освіти і науки;
- відсутність якісного цифрового освітнього контенту для здобуття освіти;
- відсутність актуальної, достовірної інформації про здобувачів освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників, а також науковців для прийняття управлінських рішень та моніторингу ефективності політик;
- забюрократизованість процесів внутрішнього документообігу закладів та установ освіти і науки;
- незручність отримання послуг та сервісів у системі освіти;
- недоступність наукових ресурсів та інфраструктур тощо.

Кінцевої мети планується досягти через такі стратегічні цілі:

стратегічна ціль 1. «Цифрове освітнє середовище є доступним та сучасним»;

стратегічна ціль 2. «Працівники сфери освіти володіють цифровими компетентностями»;

стратегічна ціль 3. «Зміст освіти в галузі ІКТ відповідає сучасним вимогам»;

стратегічна ціль 4. «Послуги та процеси у сфері освіти і науки є прозорими, зручними та ефективними»;

стратегічна ціль 5. «Дані у сфері освіти і науки є доступними та достовірними».

Для успішної цифрової трансформації післядипломної освіти в Україні необхідно:

- Розробити стратегію цифрової трансформації. Ця стратегія повинна визначати основні напрямки та етапи цифрової трансформації післядипломної освіти.
- Створити відповідну цифрову інфраструктуру. Це включає в себе забезпечення всіх учасників освітнього процесу доступом до Інтернету, високоякісної комп'ютерної техніки та цифрових освітніх ресурсів.
- Підвищити цифрову грамотність лікарів і фармацевтів. Це можна зробити за допомогою проведення навчальних заходів та розробки програм підвищення кваліфікації.

Цифрова трансформація післядипломної освіти в Україні є невідворотним процесом, який має значний вплив на систему післядипломної освіти. Цей процес відкриває нові можливості для навчання, але також ставить перед нами ряд викликів.

Висновок. Цифрова трансформація післядипломної освіти в Україні - це важливий процес, який має значний вплив на якість медичної та фармацевтичної освіти. Для успішної реалізації цього процесу необхідно розробити відповідну стратегію та забезпечити належну підтримку всіх учасників освітнього процесу.

ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ФАРМАЦІЯ»

Нефьодов О.О., Бродарська А.В., Буденкова Г.О, Кравець Є.О, Таніна М.С.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,

м. Одеса, Україна

o.nefodov@onu.edu.ua

Вступ. Вища освіта на усіх континентах світу нині переживає період модернізації, період трансформації, період перегляду багатьох усталених принципів та парадигм. В освітянському середовищі необхідність трансформаційних процесів пояснюється по-різному — потребою наближення до європейських стандартів, необхідністю узгодження ринку освітніх послуг і ринку праці, реалізацією ініціатив Європейського простору вищої освіти тощо. Насправді достеменні причини модернізації вищої освіти пов'язані, на наш погляд, зовсім з іншим. І усвідомлення цього є принципово важливим, адже від того, як освітянська спільнота розуміє першопричини змін, у такий же спосіб вона й діє.

Студентоцентроване навчання і викладання – це процес, орієнтований на формування такої моделі навчання, за якої ключові знання, уміння та навички, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, спрямовані на задоволення його власних потреб і забезпечують його затребуваність на ринку праці, високу здатність до працевлаштування. Студентоцентроване навчання передбачає забезпечення публічності інформації про освітні програми (ОП), широке залучення стейкхолдерів до розробки ОП, їх моніторингу та періодичного перегляду, враховує потреби здобувачів вищої освіти шляхом створення можливостей для гнучких траєкторій навчання, стимулює самостійну роботу здобувачів вищої освіти, підтримку впровадження інноваційних педагогічних технологій та створення атмосфери взаємоповаги і порозуміння між здобувачами освіти і викладачами.

Результати та їх обговорення. Студентоцентрованість напряму підготовки «Фармація» є педагогічним підходом, орієтованим на здобувача освіти як на центральну фігуру навчання і навчального процесу. Цей підхід визнає, що кожен здобувач унікальний і має свої власні потреби, інтереси та шляхи навчання. Основні аспекти студентоцентрованості включають: індивідуалізацію навчання